

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/23/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113212667
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6113212667.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a Mgr. Dušana Ďuriana vo veci starostlivosti o maloletú J. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky A. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. G., I. 8, zastúpená advokátkou JUDr. Danielou Bacíkovou so sídlom Advokátskej kancelárie Skuteckého 12, Banská Bystrica a otca S. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., K. XX, zastúpený advokátom Mgr. Petrom Egrym, so sídlom Advokátskej kancelárie Námestie SNP 74/28, Zvolen, v konaní o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 31P/148/2013-134 z 18. 12. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Návrh otca na zníženie výživného okresný súd zamietol z dôvodu, že nezistil takú zmenu pomerov, akú predpokladá ustanovenie § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“). Vyživovacia povinnosť otca k maloletej J. bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 13C/156/08-53 zo 07. 12. 2009 vo výške 250 € mesačne. Už v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 31P/293/2012 o návrhu otca na zníženie výživného Okresný súd Banská Bystrica posúdil otcom tvrdené zmeny pomerov k horšiemu na jeho strane, brániace mu plniť si vyživovaciu povinnosť vo výške určenej súdnym rozhodnutím a dospel k názoru, že neexistuje dôvod na zníženie výživného, keďže sa otec sám protiprávnym zavineným konaním zbavil možnosti vykonávať doterajšiu prácu a prispievať na výživu maloletej. Od posledného rozhodnutia súdu o návrhu otca na zníženie výživného nenastali na strane otca také skutočnosti, ktoré by predstavovali zmenu pomerov trvalého podstatného charakteru odôvodňujúcu zníženie výživného. Uzavretie poisťných zmlúv, z ktorých v prípade poisťnej udalosti vzniká právo na plnenie maloletej, nie je podstatnou zmenou, na ktorú by mal súd prihliadnuť. Otec ukončil výkon trestu odňatia slobody, je v produktívnom veku a nič mu nebráni zaradiť sa do spoločnosti a zabezpečiť si dostatok finančných prostriedkov na výživu maloletej.

Proti rozsudku okresného súdu sa odvolal otec maloletej. Nesúhlasil s názorom okresného súdu, že od poslednej úpravy výživného v rozvodovom konaní nebol zistený objektívny dôvod na zmenu pôvodného rozhodnutia formou zníženia výživného na maloletú. Ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine vo svojom jazykovom vyjadrení upravuje potrebu skúmania zmeny pomerov povinnej osoby v časovej nadväznosti na okamih dohôd a súdnych rozhodnutí, ktorými sa výživné na maloleté dieťa určilo. Okresný súd mal skúmať zmenu pomerov od rozhodnutia Okresného súdu Zvolen v konaní 12C/156/2008 rozsudkom zo 07. 12. 2009 a nie porovnávať okolnosti od rozhodnutia súdu v konaní o znížení výživného pod sp. zn. 31P/293/2012. V roku 2009 bol otec vlastníkom i spoluvlastníkom hnutel'ného aj nehnuteľného majetku. Majetkové pomery otca sa účinnosťou dohody o vypořiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov

z roku 2011 zmenili tým spôsobom, že matka sa stala výlučnou vlastníčkou spoločného bytu účastníkov a rozsiahlejších pozemkov nachádzajúcich sa v katastrálnom území K. a katastrálnom území L.. Dôvodom uzavretia nevyváženej dohody o vypořádání BSM zo strany otca bol práve zámer prenechať majetok matke, aby slúžil na zabezpečenie potrieb maloletej J. zverenej do osobnej starostlivosti matky. Otec podľa dohody o vypořádání BSM nezískal žiaden hodnotnejší majetok. Prevažnú časť roku 2011 strávil otec vo väzbe, z ktorej bol prepustený v druhej polovici roku 2012. V roku 2013 bol otec vo výkone trestu odňatia slobody. Z dôvodu uloženia trestu zákazu akejkoľvek podnikateľskej činnosti v trvaní 5 rokov v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 4T 105/2012 previedol otec svoje obchodné podiely v obchodných spoločnostiach, prostredníctvom ktorých vykonával svoje podnikanie na tretie osoby. V čase prevodu tieto obchodné podiely nemali žiadnu alebo iba nepatrnú hodnotu. Z výkonu trestu odňatia slobody bol otec podmienene prepustený 16. 12. 2013 a odvtedy je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako osoba aktívne si hľadajúca zamestnanie. Sťažené podmienky navrhovateľa pri hľadaní zamestnania, resp. iných zárobkových možností spôsobuje najmä skutočnosť, že bol v minulosti trestaný a bol mu uložený zákaz podnikat' v trvaní až 5 rokov. Súd mal prihliadnuť na iné plnenia navrhovateľa, ktoré vo svojom výsledku majú pozitívny, či už majetkový alebo zabezpečovací vplyv na pomery maloletej. Otec ako poisťník uzavrel osobné poisťky, v ktorých ako oprávnený subjekt ich benefitov nastupuje maloletá J.. Mesačný výdavok navrhovateľa na tieto poisťky je 106,43 €. Navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu zmenil tak, že návrhu navrhovateľa na zníženie výživného na 50 € mesačne vyhovie.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca poukázala na to, že otec iba opakuje argumenty prednesené už v konaní 31P/293/2012 Okresného súdu Banská Bystrica, kde bol návrh otca na zníženie výživného zamietnutý. O návrhu otca na zníženie výživného rozhodol Okresný súd Banská Bystrica vecne zamietnutím návrhu. K tomuto dňu boli skúmané pomery rozhodné pre vyživovaciu povinnosť otca a práve od tohto rozhodnutia (hoci zamietajúceho návrh otca na zníženie výživného) je potrebné skúmať, či došlo k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Od rozhodnutia súdu v konaní 31P/293/2012 nenastala žiadna zmena pomerov na strane otca, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody má otec objektívnu možnosť zamestnať sa a z dosahovaného príjmu plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletej. Sťažené podmienky na trhu práce v dôsledku odsúdenia za úmyselný trestný čin a uložený trest zákazu podnikania sú výsledkom zavineného protiprávneho konania otca. Ťarchu otcovho nezodpovedného prístupu k životu by nemalo niesť jeho maloleté dieťa, odkázané na starostlivosť rodičov. Matka je toho názoru, že je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na dieťa výživným určeným súdom, keď tak robí aj v súčasnosti a nedoplatok na výživnom nemá. Otec ústne i cez SMS správy matke prezentuje, že aj v budúcnosti si bude vyživovaciu povinnosť plniť riadne. Dokonca uzavrel v prospech dieťaťa poisťnú zmluvu. Aj tieto skutočnosti preukazujú, že návrh otca nie je dôvodný. Navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť ako vecne správny.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Konanie vo veci začalo na návrh otca doručený Okresnému súdu Banská Bystrica 15. 05. 2013 krátko po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica vo veci 31P/293/2012, ktorým bol návrh otca na zníženie výživného určeného naposledy rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 13C/156/2008-53 zo 07. 12. 2009 zamietnutý. Dňom 21. 12. 2012 Okresný súd Banská Bystrica v konaní 31P/293/2012 právoplatne rozhodol, že odsúdenie otca v konaní 4T 105/2012 vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica za úmyselný trestný čin - zločin krátenia dane a poisťného nie je dôvodom na zmenu rozhodnutia o jeho vyživovacej povinnosti k maloletej J.. Prvostupňový súd v dôvodoch odvolaní napadnutého rozsudku uviedol, že „od vydania posledného rozhodnutia o zamietnutí návrhu na zníženie výživného nenastali na strane otca žiadne nové skutočnosti, ktoré by predstavovali na jeho strane zmenu pomerov trvalého podstatného charakteru odôvodňujúcu zníženie výživného" a súčasne zdôraznil aj otcov tvrdené nové skutočnosti, pre ktoré by mal súd opätovne

rozhodnúť o jeho návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti. Touto novou skutočnosťou má byť uzavretie poisťných zmlúv, kde v prípade úmrtia alebo úrazu otca by bolo poisťné plnenie vyplatené maloletej. Otec v odvolaní vytýka okresnému súdu, že zmenu pomerov neposudzoval oproti poslednému rozhodnutiu o úprave výživného. Táto námietka otca je len čiastočne dôvodná. Okresný súd skúmal pomery oboch rodičov za obdobie od 01. 01. 2011 do rozhodnutia o návrhu otca, ktoré aj v dôvodoch svojho rozhodnutia podrobne popísal a dospel k správne záveru, že dôvod na vyhovie návrhu otca neexistuje. Jeho rozhodnutie je vo výroku vecne správne. Občiansky súdny poriadok umožňuje odvolaciemu súdu potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa aj v prípade, ak je vecne správne vo výroku, ale sa celkom nestotožňuje s odôvodnením rozhodnutia. Odvolací súd nesúhlasí len s tou časťou odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, v ktorom okresný súd argumentuje nezistenými zmenami rozhodujúcich skutočností pre trvanie vyživovacej povinnosti otca v období od rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica v konaní 31P/293/2012. Za správny považuje názor otca, že pre zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok je rozhodujúce, či sa zmenili podmienky, na základe ktorých súd určil rozsah plnenia. Vyplýva to z § 163 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Za „rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok“ je možné považovať len rozhodnutie, ktorým súd určil výživné, nie ktorým zamietol návrh niektorého rodiča na zníženie alebo zvýšenie výživného. Len u rozsudkov odsudzujúcich na plnenie v budúcnosti splatných dávok je prelomená zásada nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia z dôvodu, že sa podmienky rozhodujúce pre určenie výživného a iných v budúcnosti splatných dávok môžu počas obdobia nasledujúceho po pôvodnom rozhodnutí podstatne meniť. Táto čiastočná nesprávnosť dôvodov rozhodnutia okresného súdu nemala vplyv na vecnú správnosť rozsudku vo výroku. Iný výklad nevyplýva ani z § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý ustanovuje, že dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Rozhodnutím o výživnom je také rozhodnutie, ktoré určuje vyživovaciu povinnosť rodiča.

Za podstatnú okolnosť pre zmenu rozhodnutia o výživnom považuje Zákon o rodine aj Občiansky súdny poriadok zmenu okolností rozhodujúcich pre určenie výživného. V konaní, v ktorom sa navrhuje zmena pôvodného rozhodnutia o výživnom, si súd všimá rovnaké okolnosti ako v konaní o určenie výživného. Porovnáva ich stav ku dňu rozhodnutia o výživnom a ku dňu žiadanej zmeny rozhodnutia. V konaní o určení alebo zmene vyživovacej povinnosti rodiča musí súd skúmať podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine schopnosť, možnosti a majetkové pomery povinnej osoby, pod ktorými sa rozumie vek, zdravotný stav, vzdelanie, aktuálne rodinné pomery, objektívna možnosť dosahovať čo najvyšší príjem vlastným pričinením aj dôvody, pre ktoré povinný rodič nedosahuje príjem postačujúci nielen na uhrádzanie nákladov vlastných potrieb, ale i potrieb maloletého dieťaťa. Zákon o rodine to vyjadruje v § 75 ods. 1 veta druhá slovami „na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie“.

Najpodstatnejšie argumenty otca, ktorými odôvodňuje návrh na zníženie výživného je, že nemá žiadny majetok a pravidelný príjem v dôsledku uzavretej dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov s matkou dieťaťa a odsúdenia za úmyselný trestný čin v konaní 4T 105/2012 Okresného súdu Banská Bystrica. Tvrdí, že dohodu o vyporiadaní BSM, podľa ktorej všetok spoločný majetok pripadol do výlučného vlastníctva matky dieťaťa bez povinnosti vyplatiť primeranú náhradu otcovi, uzavrel s úmyslom majetkovo zabezpečiť maloleté dieťa, ktoré bolo zverené matke do osobnej starostlivosti a súd z tejto nevyváženej dohody o vyporiadaní BSM mal vyvodiť rovnaký záver, aký vyplýva z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 489/2011-13 z 10. 11. 2011, že nadobudnutie majetku vo výrazne vyššej hodnote než je zákonný podiel rozvedeného manžela, je potrebné považovať za zmenu pomerov tak na strane osoby, ktorá majetok vo väčšej hodnote získala, ako aj na strane osoby, ktorej majetkové pomery sa takto uzavretou dohodou o vyporiadaní BSM podstatne zhoršili. Argumentácia otca by bola priliehavá, keby skutkové okolnosti vyplývajúce z dohody o vyporiadaní BSM uzavretej medzi ním a matkou dieťaťa napovedali, že matka dieťaťa získala touto dohodou na úkor otca majetok vyššej hodnoty, ktorý podstatnejším spôsobom zmenil jej majetkové pomery a môže majetok, prípadne jeho speňažením získaná hodnota slúžiť aj na zabezpečenie potrieb maloletého dieťaťa. Takýto záver ale z dohody o vyporiadaní BSM uzavretej medzi A. K. a S. K. 26. 09. 2011 nevyplýva. V článku 2 Dohody sú pomenované veci prikázané do výlučného vlastníctva A. K.. Ide o pozemky v katastrálnom území K. zapísané na liste vlastníctva č. XXXX zaťažené vecným bremenom, ktorých hodnota podľa

zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady bola v konaní určená sumou 3.098,08 €, pozemok v katastrálnom území K. zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX zaťažený záložným právom na základe zmluvy z 15. 03. 2011 krátko pred uzavretím dohody o vyporiadaní BSM, byt vo L. so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu, ktorý podľa tvrdení účastníkov matka speňažila a uhradila spoločné dlhy manželov z úverovej zmluvy. Takéto jej konanie bolo v súlade s článkom 4 Dohody o vyporiadaní BSM, v ktorej účastníci poukázali na zmluvu o úvere uzavretú so spoločnosťou Y. G., a. s., za trvania BSM a dohodli, že tento peňažný záväzok uhradia spoločne a nerozdielne. Matka teda uzavretou dohodou o vyporiadaní BSM nezískala taký majetok väčšej hodnoty, ktorý by musel súd konajúci o návrhu otca na zníženie výživného zohľadniť.

Z pripojených rozsudkov Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4T 105/2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To 5/2013 bolo preukázané, že otec bol skutočne odsúdený za úmyselný majetkový trestný čin. Ústav na výkon väzby, Komenského 7, Banská Bystrica pre okresný súd podal správu, že otec bol od 24. 05. 2011 do 24. 08. 2012 vo výkone väzby, kedy nebol zaradený do práce. Do výkonu trestu odňatia slobody nastúpil otec 12. 03. 2013 a už od 01. 04. 2013 bol zaradený do práce. V potvrdení o rozúčtovaní pracovnej odmeny ku dňu 23. 05. 2013 je uvedená čistá pracovná odmena 124,69 €. Pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody v období január až 10. 03. 2013 otec pracoval u spoločnosti KANG DA s. r. o. Zvolen aj potom, čo bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, čo nasvedčuje tomu, že napriek záznamu v registri trestov vzhľadom na svoje kvality, ktoré jeho zamestnávateľ vyzdvihol, si otec dokáže nájsť zamestnanie, aby si plnil vyživovaciu povinnosť voči dcére. Okresný súd dospel k správne mu záveru, že odsúdenie otca za úmyselný trestný čin, jeho pobyt vo väzbe a výkone trestu odňatia slobody, aj keď sú to objektívne okolnosti, ktoré v čase výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody bránili otcovi vlastným pričinením zaobstaráť si finančné prostriedky na úhradu potrieb maloletého dieťaťa, nemôže byť dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k maloletej dcére. Jeho závery sú v súlade s nálezom Ústavného súdu Českej republiky zo 06. 02. 2008 sp. zn. IV. ÚS 1181/07, v ktorom Ústavný súd Českej republiky vyslovil, že ak sa zbavil rodič svojim úmyselným konaním, pre ktoré bola na neho uvalená väzba a pre ktoré bol následne odsúdený k trestu väzenia, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Za nerozhodné považuje odvolací súd, za aký trestný čin bol otec odsúdený. Právne významné je len kvalifikácia trestného činu ako úmyselného. Vlastným úmyselným konaním sa otec zbavil možnosti plniť si svoje rodičovské povinnosti a ako okresný súd správne konštatoval, toto konanie otca nemôže ísť na ťarchu maloletého dieťaťa, ktoré je plne odkázané výživou a starostlivosťou na svojich rodičov vzhľadom na svoj vek necelých 7 rokov.

Otcom zdôrazňované životné poistky na poistné riziká týkajúce sa jeho osoby, z ktorých v prípade poistnej udalosti by získala plnenie maloletá Natália, žiadnym spôsobom neovplyvňujú vyživovaciu povinnosť otca. Výživné má spotrebný charakter. Maloletá J. potrebuje každodenne na zabezpečenie svojich potrieb určité finančné prostriedky. Akumulácia peňazí v životnej poistke neslúži na zabezpečenie každodenných potrieb maloletej.

Odvolací súd vychádzajúc z týchto úvah dospel k názoru o vecnej správnosti rozsudku okresného súdu vo výroku čiastočne aj v dôvodoch a z tohto dôvodu rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.